

4. Утенкова К.О. Аудит : навчальний посібник [Текст] / К.О. Утенкова. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.

Рудько Мар'яна

студентка

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Відмінною рисою сучасної економіки є зростання ролі інтелектуального капіталу, який на сьогодні являється ключовим чинником успішного функціонування будь-якого підприємства. Невідчутні активи, які є основною частиною інтелектуального капіталу підприємства, розглядаються менеджерами як головне джерело конкурентних переваг. Знання, кваліфікація персоналу, бренди являються, як правило, специфічними ресурсами, на створення яких підприємства витрачають значні кошти. В той же час економія на цих активах означає втрату конкурентоспроможності.

Перш за все, під інтелектуальними капіталом розуміють сукупність формалізованих та неформалізованих знань, які втілені в інтелекті персоналу, технологіях, бізнес-процесах, взаємовідносинах з клієнтами та самим персоналом, і здатні приносити фірмі економічну вигоду та конкурентні переваги. Традиційно інтелектуальний капітал складається із людського, структурного та клієнтського капіталу.

Людський капітал передбачає: освіту та вміння, досвід та ноу-хау, психологічні та моральні якості, новаторство та креативність. Щодо структурного капіталу, він включає: організаційну структуру, управлінські процеси, корпоративну культуру, технічну документацію, технології, програмне забезпечення, інформаційні ресурси. А до клієнтського капіталу відносять: клієнтську базу, взаємовідносини з партнерами, бренди.

Сьогодні існують і чітко виділяються два шляхи до визначення суті інтелектуального капіталу:

1. Інтелектуальний капітал визначається, базуючись на юридичних категоріях, тобто беруться до уваги тільки ті об'єкти, які закріплені на даний момент в правовій базі розвинених країн.

2. Другий шлях заснований на економічній суті і функціях інтелектуального капіталу.

Серед причин, які актуалізують необхідність обліку невідчутних активів, є:

- потреби адекватного відображення в обліку вартості компанії;

- зростання вимог до ефективного управління невідчутними активами – як самого керівництва компанії, так і з боку інших зацікавлених осіб, у тому числі

держави і суспільства;

- збільшення інвестицій в підприємство за умов, коли система звітності забезпечує існуючих і потенційних інвесторів більш повною інформацією про компанію.

Отже, однією з проблем є складність обліку і оцінки вартості інтелектуального капіталу, а також невизначеність цілей і завдань подібних оцінок. Багато елементів сукупного капіталу організацій взагалі не знаходять відображення в бухгалтерському обліку, у тому числі такі складові, як зв'язки із споживачами, кваліфікація персоналу, бази знань, мережеві форми роботи. Цілком природно, що суть інтелектуального капіталу неминуче впливає на методикау його оцінки. В основі інтелектуального капіталу є знання, його носієм є працівники організації.

Актуальним залишається вирішення проблеми оцінки та вимірювання інтелектуального капіталу в системі обліку підприємств. Бухгалтерський облік не може надати точної інформації про нематеріальні складові інтелектуального капіталу. У зв'язку з цим існує значна різниця між бухгалтерською оцінкою вартості підприємства та її ринковою вартістю, що потребує подальших досліджень у цьому напрямку.

Список використаних джерел

1. Гава Ю.В. Інтелектуальний капітал – шлях до економічного зростання України / Ю.В.Гава // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №4. – С. 129–134.
2. Ілляшенко С. Сутність, структура і методичні основи оцінки інтелектуального капіталу підприємства / С.Ілляшенко // Економіка України. – 2008. – №11. – С. 16–26.

